

Evaluering af Sabro – Hastighedszone

Juni 2024

Indledning

Projektet har i Sabro handlet om etablering af hastighedszoner i størstedelen af byen. Der indgår to mindre områder med 30 km/t hastighedszoner, i det øvrige område er der nu 40 km/t hastighedszone.

Der er ikke ændret på de eksisterende fartdæmpninger og lokale hastighedsbegrænsninger øst for Sabrovej henholdsvis vest for Stillingvej.

Udstrækning

Den samlede udstrækning af de nye 40 og 30 km/t hastighedszonezone i Sabro fremgår af Figur 1.

Der er etableret hastighedszoner i byområdet, der afgrænses af Viborgvej, Sabrovej/Astervej, Vistoftvej, Sabro Kirkevej og Stillingvej.

Viborgvej, Sabrovej og Stillingvej indgår ikke i de nye zoner.

Figur 1 – Hastighedszoner i Sabro efter omdannelserne

Der er indført 30 km/t i de lukkede områder ved Rødtjørnvej og ved Højagerparken/Ranunkelvej. De øvrige zoner er 40 km/t.

I forbindelse med projektet er byzonestrækningen udvidet på Damvej.

Fartdæmpere og øvrige fysiske forhold

Ved implementering af hastighedszoner i Sabro blev der anvendt pukkelbump, trapezbump samt hævet flade som fartdæmpende foranstaltninger. Typer af fartdæmpere og antal fremgår af Tabel 1.

Typer af fartdæmpere	Antal
Pukkelbump	10
Trapezbump	5
Hævet flade	3

Tabel 1 Typer og antal af fartdæmpere, etableret i forbindelse med hastighedszone

Placeringen og antal af fartdæmpere fremgår af Tabel 2.

Placering	Type af fartdæmpere [antal]		
	Pukkelbump	Trapezbump	Hævet flade
Astervej	0	3	0
Damvej	0	1	2
Sabro Kirkevej	3	0	0
Sabro Skolevej	4	0	0
Vistoftvej	3	1	1

Tabel 2 Placering af nye fartdæmpere

Hastighedsmålinger

Af Figur 2 fremgår de lokationer, hvor der er udført hastighedsmålinger i Sabro i forbindelse med evalueringen af etableringer af hastighedszoner.

Der blev ikke udført hastighedsmålinger i Sabro, før etablering af hastighedszoner, hvilket bl.a. skyldes Covid-19 restriktionernes påvirkning af trafikken i denne periode.

Figur 2 Placeringer af hastighedsmålinger (NB. Kun hvor markeret med grøn eller gul cirkel)

Hastighedsmålinger i Sabro i de etablerede hastighedszoner på 40 km/t er foretaget på følgende lokationer:

- Astervej øst for nr. 2 – ved byskilt
- Damvej ud for nr. 5
- Sabro Skolevej ved nr. 17 (ved stiudmunding)
- Sabro Kirkevej ud for nr. 23
- Vistoftvej ved nr. 35
- Vistoftvej umiddelbart nord for Sabro Toftevej

Resultater af hastighedsmåling i Sabro efter etablering af lokal hastighedszone på 40 km/t ved Astervej, Damvej, Sabro Skolevej, Sabro Kirkevej og Vistoftvej fremgår af Tabel 3.

	85% fraktil km/t	Gennemsnit km/t
Astervej	40 km/t	34 km/t
Damvej	49 km/t	41 km/t
Sabro Skolevej	33 km/t	25 km/t
Sabro Kirkevej	49 km/t	41 km/t
Vistoftvej (nr. 35)	44 km/t	37 km/t
Vistoftvej (nord for Sabro Toftevej)	41 km/t	34 km/t

Tabel 1 - Resultater af hastighedsmålinger i Sabro

Tilbage melding fra fællesråd

Den overordnede oplevelse:

“Pukkelbumpene har reduceret hastighed og mængden af gennemkørende trafik væsentligt og fungerer således ganske effektivt”

Hvad fungerer godt:

“Hastighed og trafikmængde er reduceret væsentligt og Sabro er sluppet af med en væsentlig del af den trafik som anvendte Sabro Kirkevej, Vistoftvej, Aster og Sabro vej som omfartsvej mellem Stillingvej og Viborgvej.”

Hvad fungerer mindre godt:

“Nogle ejendomme, som ligger udfor pukkelbumpene, klager over opståede revner i deres huse, hvilket nogle af dem har været i dialog med Aarhus Kommune om anvendelsen af pukkelbump har beklageligvis vækket nogle stærke følelser og medført en del mudderkastning lokalt – ikke mindst på Sabros Facebookside.”

Eventuelle generelle bemærkninger om typer af fartdæmpere:

“De anvendte pukkelbump er uden tvivl ganske effektive sammenlignet med alternativet; pudevump.

Udover, at der klages over, at pukkelbumpene er hårde ved bilerne og generende ved fx dårlig ryg, er bagsiden også at de ikke virker på store køretøjer, som busser, lastbiler o.lign., der fortsat skyder en ganske pæn fart ift. de tilladte maks. 40 km/t.

Spørgsmålet er, om forsætninger, som fx på Gl. Stillingvej i Harlev, vil have samme effekt på hastigheden som pukkelbump og samtidigt ville reducere hastigheden også på busser, lastbiler o.lign.”

Konklusion

Der er etableret 18 nye fysiske fartdæmpere i Sabro i form af pukkelbump, trapezbump og hævet flade.

De er alle placeret i ny 40 km/t hastighedszone.

Der er efterfølgende målt hastighed på 6 forskellige lokationer.

Ved de fire af målestederne, på Vistoftvej, Sabro Skolevej og Astervej, overholdes kravet om, at den målte hastighed (udtrykt ved 85 %-fraktilen) i en 40 km/t-hastighedszone skal ligge under 48 km/t.

På de to øvrige veje, Sabro Kirkevej og Damvej, er 85 %-fraktilen målt 49 km/t, altså lidt for højt.

Årsagen hertil vurderes at være, at trafikken på disse veje enten har nogen præg af gennemkørende/pendler-karakter (Sabro Kirkevej), eller at vejens lange lige udtryk og industripræg “inviterer til” højere hastighed (end den tilladte, på Damvej).

Der vil derfor blive overvejet supplerende fartdæmpning på de sidstnævnte to veje.

Den nøjagtige type og udformning heraf vil skulle tilpasses forholdene. Erfaringer fra den igangværende forsøgsordning med 40 km/t, hvor der i stedet for bump og chikaner fokuseres på

brug af "blide virkemidler" i form af kørebaneafmærkning, tavler m.v. vil blive inddraget i den forbindelse. Da forsøgsordningen afsluttes og evalueres endeligt op til sommerferien i 2025, vil sådanne tiltag altså tidligst blive iværksat i anden halvdel af 2025.

I spørgsmålet om udskiftning af de omdiskuterede pukkelbump, bør erfaringerne fra det tilsvarende projekt i Solbjerg tages med i betragtning. Her blev der på Solbjerg Hedevej i første omgang etableret fartdæmpning med pukkelbump, som siden blev erstattet af pudebump. Der blev gennemført hastighedsmålinger med begge udformninger, og heraf fremgår, at effekten af pukkelbumpene var noget større (3 km/t) end af de pudebump, vejen er forsynet med i dag.

Solbjerg Hedevej er den eneste vej i nogen af de 12 hastighedszoner fra 2020 – 2021, hvor der er indhentet sådanne data til direkte sammenligning af effekten af pukkelbump og pudebump.

Generelt viser hastighedsmålingerne i Sabro at 85%-fraktilen og gennemsnitshastigheden er reduceret betydeligt ved etablering af lokal hastighedszone på 40 km/t med hastighedsdæmpende foranstaltninger.